

การเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL)

A Strengthening of Teachers' Competency in English Teaching

Based on Content and Language Integrated Learning Approach (CLIL)

พรพิมล ประสงค์พร (Pormpimon Prasongporn)*

สาขาวิชาการมัธยมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพฯ 10110

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยพัฒนา โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ 1) สร้างและพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL) 2) ศึกษาผลการใช้หลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL) การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ระยะที่ 1 เป็นการสร้างและพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL) และระยะที่ 2 เป็นการนำหลักสูตรไปใช้ด้วยการอบรมครูสอนภาษาอังกฤษโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 21 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ 1) หลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL) 2) แบบทดสอบสมรรถนะด้านความรู้ของครูที่ได้รับการอบรมจากหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL) และ 3) แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติพื้นฐาน และ t – test dependent

ผลการวิจัยมีดังนี้

1. การสร้างและพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL) ประกอบด้วยขั้นตอน 6 ขั้นตอนได้แก่ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) ดำเนินการกำหนดเนื้อหาและจัดทำร่างต้นฉบับเอกสารหลักสูตร 3) ตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารหลักสูตร 4) ปรับปรุงและพัฒนาร่างต้นฉบับหลักสูตร 5) การผลิตเอกสารหลักสูตร และ 6) ทดลองใช้

2. การศึกษาผลการใช้หลักสูตรพบว่า

2.1 สมรรถนะในด้านความรู้ของครูในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษหลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2. ระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL) มีค่าระดับความคิดเห็นในระดับมากที่สุดและมากทุกรายการ โดยมีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 4.55 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าระดับความคิดเห็นมากที่สุด อันดับแรกได้แก่ การเข้ารับการอบรมมีความจำเป็น/สำคัญต่อการพัฒนาวิชาชีพครูสอนภาษาอังกฤษ อันดับที่สองได้แก่ได้รับประโยชน์และประสบการณ์ใหม่ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และค่าระดับความคิดเห็นมากที่สุดอันดับที่3 ซึ่งมีค่าเท่ากัน 3 รายการได้แก่ เนื้อหาที่ใช้ในการอบรมมีความเหมาะสม ครอบคลุมและจำเป็นสำหรับครูสอนภาษาอังกฤษ การนำเสนอและกิจกรรมการอบรมมีความชัดเจนและช่วยให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อังกฤษ และ กิจกรรมที่นำเสนอมีความหลากหลายและสามารถนำไปใช้จริงได้ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.81 4.71 และ 4.62 ตามลำดับ

คำสำคัญ: สมรรถนะของครู การเรียนการสอนภาษาอังกฤษ แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา

Abstract

This study is a Research & Development research of which its purposes were 1) to construct and develop the curriculum for strengthening teachers' competencies on English teaching based on Content and Language Integrated Learning Approach (CLIL) 2) to study the result of the implementation of the curriculum for strengthening teachers' competencies on English teaching based on Content and Language Integrated Learning Approach (CLIL) The research included 2 phases namely : Phase 1 – constructing and developing the curriculum for strengthening teachers' competencies on English teaching based on Content and Language Integrated Learning Approach (CLIL). Phase 2 – the curriculum implementation by training the teachers of English. The sample used in the study were 21 teachers of English from Opportunity Expansion Schools under the supervision of Chonburi Primary Educational Service Area Office 1. The instruments used in this study included 1) the curriculum for strengthening teachers' competency on English language teaching based on Content and Language Integrated Learning Approach (CLIL) 2) a test on teachers' knowledge gained from the training through the curriculum for strengthening teachers' competencies on English teaching based on Content and Language Integrated Learning Approach (CLIL) 3) a questionnaire on the opinion towards the curriculum for strengthening teachers' competencies on English teaching based on Content and Language Integrated Learning Approach (CLIL). The statistics used in analyzing the collected data were means, standard deviation and t – test dependent.

The research findings are as follows:

1. The constructing and developing of the curriculum for strengthening teachers' competencies on English teaching based on Content and Language Integrated Learning Approach (CLIL) composed of 6 steps namely: Step 1 – researching the basic information, Step 2 – curriculum content selecting and drafting, Step 3 – reviewing and correcting, Step 4 – improving the curriculum materials, Step 5 – producing the curriculum materials, and Step 6 – curriculum trying out.

2. As the aspect of the study of the curriculum implementation, it was revealed that

2.1 The aspect of knowledge competency among teachers after the training was significantly higher than before at the level of 0.5

2.2. The levels of teachers' opinions towards the curriculum for strengthening teachers' competencies on English teaching based on Content and Language Integrated Learning Approach (CLIL) were at the highest and high levels in all items. The total means score level was 4.55. When comparing among each of the items evaluated, it was found that the first highest levels was the aspect of participating in the training was essential for English teacher professional development. The second order which was at the highest level was the aspect of gaining benefits and experiences in designing English learning activities. For the third order, there were 3 items that were equal in mean scores namely, the appropriateness of the contents which were essential for teachers of English, the training activities was clear and helped the teachers understand how to design learning activities and the variety of activities can be implemented. The mean scores of those are 4.81, 4.71 and 4.62 respectively.

Keywords: Teacher competency, English Instruction, Content and Language Integrated Learning Approach

บทนำ

ความเป็นพลวัตของสังคมในปัจจุบันทำให้การเรียนรู้ภาษามีความจำเป็นและสำคัญยิ่งเพราะภาษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสื่อสาร การถ่ายทอดความรู้สึนึกคิดของมนุษย์ การแสวงหาความรู้ และเป็นกลไกที่สำคัญสำหรับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งในการประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน การรับรู้และการตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรม ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนามุมมองของตนและเสริมสร้างความเข้าใจในมุมมองของผู้อื่น การเรียนรู้ภาษาอังกฤษมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการเข้าถึงองค์ความรู้ในสหสาขาวิชาความรู้ซึ่งนำไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองของพลเมืองในชาติ และพลเมืองของโลกต่อไป ดังนั้นจึงเป็นความจำเป็นที่ครูจะต้องสร้างคุณลักษณะที่สำคัญให้กับนักเรียนก็คือความสามารถในการสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษ ความรู้และทักษะความชำนาญการที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในประชาคมอาเซียน สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนในวิชาภาษาอังกฤษ โดยปรากฏผลเป็นที่ประจักษ์ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของผู้เรียนต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานทุกระดับชั้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าระบบการจัดการศึกษายังไม่สามารถดำเนินการให้นักเรียนได้รับการส่งเสริมในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้อยู่ในระดับมาตรฐานสากล อีกทั้งยังไม่สามารถทำให้นักเรียนนำความรู้และทักษะมาใช้งานได้ โดยปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อการดำเนินการจัดการเรียนรู้ที่เป็นปัญหา

กล่าวคือการเตรียมผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษยังไม่มี ความชัดเจน และมีแนวทางในการนำไปสู่การปฏิบัติที่คลุมเครือ ไม่สามารถเพิ่มสมรรถภาพในการแข่งขันให้กับผู้เรียนได้ ครูยึดติดกับตำราเรียนซึ่งไม่สอดคล้องกับสังคมปัจจุบัน ตำราที่เป็นภาษาอังกฤษ ยังไม่แพร่หลาย และการเรียนรู้ในตำราเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอสำหรับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่รวดเร็วในปัจจุบัน คุณภาพของการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในประชาคมอาเซียน ยังไม่ได้มุ่งเน้นมากเท่าที่ควรเนื่องจากกระบวนการเรียนการสอนแบบเดิมที่เน้นให้ผู้เรียนท่องจำมากกว่าคิดวิเคราะห์ ไม่สามารถเรียนรู้สาระการเรียนรู้ต่างๆ เป็นภาษาอังกฤษได้ โดยที่ครูยังไม่มีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาที่ใช้เป็นภาษาสากล[1] ครูจึงเป็นผู้ให้ความรู้ทั้งหมดเป็นภาษาไทย การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษโดยการบูรณาการเนื้อหาและภาษาอังกฤษเป็นการขยายช่องทางและโอกาสทางการศึกษาให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถและทักษะได้เต็มศักยภาพและเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมยุคปัจจุบันและการแข่งขันของประเทศ หากได้เตรียมความพร้อมและพัฒนาครูให้เป็นผู้ที่มีสมรรถนะในการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารตามแนวคิดการสอนแบบบูรณาการเนื้อหาและภาษาแล้วจะเป็นการเตรียมการเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะครูและเป็นการพัฒนาครูอย่างยั่งยืนอีกด้วย [2] จากการศึกษาพบว่า CLIL เป็นการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพทุกระดับ

การศึกษา ผู้เรียนได้รับความรู้ใหม่จากการที่เรียนรู้และใช้ภาษาเป้าหมาย โดยประโยชน์ของการเรียนรู้ตามแนวคิด CLIL คือเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจในความหลากหลายของวัฒนธรรม พัฒนาสมรรถนะทางภาษาทักษะในการสื่อสารในหลายวัฒนธรรม พัฒนาความสนใจและเจตคติของผู้เรียนต่อความหลากหลายของวัฒนธรรม เปิดโอกาสในการเรียนรู้เนื้อหาผ่านมุมมองที่แตกต่างไปจากเดิม เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีช่องทางในการติดต่อสื่อสารด้วยภาษาเป้าหมาย ในขณะที่เดียวกันเป็นการเพิ่มพูนแรงจูงใจและความมั่นใจให้กับผู้เรียนในการเรียนรู้ภาษาและวิชาเนื้อหามากขึ้น ใช้วิธีการที่หลากหลายรูปแบบในการจัดการเรียนการสอน[3] โดยมีหลักการสำคัญในการจัดการเรียนรู้ คือ

1. ด้านเนื้อหา (Content) หมายถึง ความก้าวหน้าทางด้านความรู้ ทักษะและความเข้าใจวิชาใดวิชาหนึ่งที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

2. ด้านการสื่อสาร (Communication) หมายถึง ภาษาที่ผู้สอนใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษา เป็นการเรียนรู้ภาษาโดยการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนและระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน

3. ด้านความรู้ (Cognitive) หมายถึง การพัฒนาทักษะกระบวนการคิดเพื่อเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่ป็นนามธรรมกับรูปธรรม ความเข้าใจในเนื้อหาและภาษา

4. วัฒนธรรม (Culture) หมายถึง การเรียนรู้ ความคิดเห็นและการเรียนรู้ที่หลากหลาย อันจะนำไปสู่ความเข้าใจตนเองและผู้อื่น [4, 5, 6, 7]

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจจะนำแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL) มาเป็นหลักในการดำเนินการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรอบรมครูเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. สร้างและพัฒนาหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL)
2. ประเมินผลการใช้หลักสูตรครูเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะ

ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL)

สมมติฐานในการวิจัย

1. สมรรถนะของครูในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของครูก่อนและหลังการอบรมโดยใช้หลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL) แตกต่างกัน

2. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL) อยู่ในระดับมาก

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 จำนวน 21 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 21 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2. รูปแบบในการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยพัฒนา (Research & Development)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 หลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL) ประกอบด้วยเนื้อหา 7 ตอน

3.2 แบบทดสอบสมรรถนะด้านความรู้ของครูในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL) จำนวน 1 ฉบับ ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ โดยมีค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.31 - 0.59 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.28 - 0.61 และค่าความ

เชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ 0.87

3.3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL) มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวการสร้างของ Likert ประมาณค่า 5 ระดับ ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีสัมประสิทธิ์ แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) เท่ากับ 0.80

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย เก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งระยะของการดำเนินการวิจัย 2 ระยะ

ระยะที่ 1 การสร้างและพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL) ตามขั้นตอนดังนี้

1) ขั้นศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ผู้วิจัยได้ศึกษา ข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดหลักการในการจัดการเรียน การสอน ภาษาจากตำราเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษต่างๆ เพื่อนำมา เป็นข้อมูลในการกำหนดกรอบเกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหา และกิจกรรม ที่สอดคล้องกับ แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL)

2) ขั้นดำเนินการกำหนดและจัดทำร่างต้นฉบับเอกสารหลักสูตร ผู้วิจัยดำเนินการสร้างหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL) ประกอบด้วยเนื้อหา 7 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ความสำคัญของครูและความรู้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

ตอนที่ 2 แนวคิดการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL)

ตอนที่ 3 Practical Activities for CLIL classes

ตอนที่ 4 การวัดและประเมินผลทางภาษา

ตอนที่ 5 การจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อพัฒนาการคิด

ตอนที่ 6 ภาษาอังกฤษที่ใช้ในห้องเรียน

ตอนที่ 7 การฝึกปฏิบัติการสอน

3) ขั้นตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารหลักสูตร ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรโดยใช้แบบประเมินคุณภาพของหลักสูตรเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสมของกิจกรรม โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านพิจารณา จากนั้นหาค่าดัชนีความเที่ยงตรง โดยมีค่าดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความสอดคล้องตั้งแต่ 0.66 – 1.0

4) ขั้นปรับปรุงและพัฒนาร่างต้นฉบับหลักสูตร เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยเป็นผู้ปรับปรุงเนื้อหาให้มีความสอดคล้องกับกรอบแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL) และได้เอกสารหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL)

5) ขั้นตอนการผลิตเอกสารหลักสูตร ผู้วิจัยดำเนินการนำต้นฉบับของเอกสารหลักสูตรที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปผลิตเอกสารหลักสูตรเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

6) ขั้นทดลองใช้หลักสูตร ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองใช้หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นกับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อหาคุณภาพของสื่อวัสดุ เอกสารหลักสูตร และปรับปรุงแก้ไขโดยดำเนินการนำหลักสูตรที่สร้างขึ้นและผ่านการตรวจสอบแล้วไปทดลองใช้อบรมครูสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มทดลองจำนวน 74 คน โดยนำไปทดลองในช่วงเดือนมีนาคม ปีการศึกษา 2555 เพื่อศึกษาความเหมาะสมในด้านเนื้อหา กิจกรรม เวลา และการวัดประเมินผลตามหลักสูตร พบว่า ผลของการอบรมครูก่อนและหลังการอบรมมีค่าคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 แสดงว่าหลักสูตรที่ใช้ในการอบรมมีประสิทธิภาพ สามารถทำให้ครูมีสมรรถนะในด้านความรู้เพิ่มขึ้น จากนั้นได้นำข้อมูลมาปรับปรุงในด้านเอกสารหลักสูตรเพื่อนำไปใช้ในการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้จริงต่อไป

ระยะที่ 2 การนำหลักสูตรไปใช้ ขั้นการนำหลักสูตรไปใช้ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

1) อบรมครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยดำเนินการฝึกอบรมครูสอนภาษาอังกฤษที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่

ครูสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีจำนวน 21 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน รวมจำนวน 21 คนตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรจำนวน 20 ชั่วโมง

2) ศึกษาข้อมูลตามตัวแปรดังนี้ ตัวแปรต้น ได้แก่ หลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการภาษาและเนื้อหา (CLIL)

ตัวแปรตาม ได้แก่ สมรรถนะด้านความรู้ที่ได้รับการอบรมตามหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL) และความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL)

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 เปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบสมรรถนะด้านความรู้ที่ได้รับการอบรมตามหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL) ก่อนและหลังการอบรมโดยหาค่าสถิติพื้นฐาน คือค่าเฉลี่ย (Means) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่าสถิติ t-test dependent

5.2 ศึกษาผลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่มีต่อหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL) มาหาค่าสถิติพื้นฐาน คือค่าเฉลี่ย (Means) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทำการแปลผลข้อมูล ตามช่วงคะแนนที่กำหนด 4.50 – 5.00 หมายถึง มากที่สุด 3.50 – 4.49 หมายถึง มาก 2.50 – 3.49 หมายถึง ปานกลาง 1.50 – 2.49 หมายถึง น้อย และ 1.00 – 1.49 หมายถึง น้อยที่สุด

6. ผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีดังนี้

1. การสร้างและพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL) ประกอบด้วยขั้นตอน 6 ขั้นตอนได้แก่ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) ดำเนินการกำหนดเนื้อหาและ จัดทำร่างต้นฉบับเอกสารหลักสูตร 3) ตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารหลักสูตร 4) ปรับปรุงและพัฒนาร่างต้นฉบับหลักสูตร 5) การผลิตเอกสารหลักสูตร และ 6) ทดลองใช้หลักสูตร

2. การประเมินผลการใช้หลักสูตร พบว่า

2.1. สมรรถนะในด้านความรู้ของครูในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษหลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2. ระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL) มีค่าระดับความคิดเห็นในระดับมากที่สุดและมากทุกรายการ โดยมีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 4.55 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าระดับความคิดเห็นมากที่สุดอันดับที่ 1 ได้แก่ การเข้ารับการอบรมมีความจำเป็น/สำคัญต่อการพัฒนาวิชาชีพครูสอนภาษาอังกฤษ ค่าความคิดเห็นในระดับมากที่สุดอันดับที่ 2 ได้แก่ ได้รับประโยชน์และประสบการณ์ใหม่ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และค่าระดับความคิดเห็นมากที่สุดอันดับที่ 3 ซึ่งมีค่าเท่ากัน 3 รายการได้แก่ เนื้อหาที่ใช้ในการอบรมมีความเหมาะสมครอบคลุมและจำเป็นสำหรับครูสอนภาษาอังกฤษ การนำเสนอและกิจกรรมการอบรมมีความชัดเจนและช่วยให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อังกฤษ และ กิจกรรมที่นำเสนอมีความหลากหลายและสามารถนำไปใช้จริงได้ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.81 4.71 และ 4.62 ตามลำดับ

7. สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาและการได้ข้อค้นพบดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL) เป็นหลักสูตรที่นำแนวคิดใหม่ในการเรียนรู้ภาษามาย่อยทอดให้กับครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ดังนั้นจากผลการศึกษาวิเคราะห์ความคิดเห็นด้านความรู้ ความเข้าใจ และการประยุกต์ใช้ ของครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่มีต่อหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL) ที่พบว่าครูมีความเห็นด้วยเกี่ยวกับหลักสูตรในระดับมาก และมากที่สุดทุกรายการ อาจมาสาเหตุเนื่องมาจากเนื้อหาในการอบรมเป็นเนื้อหาใหม่ และเป็นเนื้อหาที่ตรงกับความต้องการของผู้เข้ารับการอบรมซึ่งเป็นเนื้อหาที่จำเป็นในการนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน [8] ซึ่งได้แก่ แนวคิดในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL) การวัดและประเมินผลทางภาษา ภาษาอังกฤษที่ใช้ในห้องเรียน การจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อพัฒนาการคิด การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังเป็นเนื้อหาที่ครูไม่เคยได้เข้ารับการอบรมมาก่อน จึงทำให้ครูสนใจที่จะเรียนรู้ในสิ่งใหม่ ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนักการศึกษา และนักวิจัยทางภาษาที่พบว่า ครูผู้สอนภาษาอังกฤษมีความต้องการในการอบรม ประชุม สัมมนาทางด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เนื้อหาในการอบรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความสามารถทางภาษาและความสามารถทางการสอนภาษา การจัดกิจกรรมทางภาษา การทดสอบและการวัดผลทางภาษา เทคนิคการสร้างคำถาม การสอนภาษาและวัฒนธรรม [9]

2. กิจกรรมที่ใช้ในการอบรมมีความหลากหลาย ซึ่งได้แก่ การบรรยาย การอภิปราย การระดมความคิด การสาธิตการสอน การฝึกปฏิบัติ และเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมปฏิบัติ และมีส่วนร่วม ในการทำกิจกรรมทุกขั้นตอน ทำให้ผู้เข้ารับการอบรมตื่นตัวอยู่เสมอซึ่งสอดคล้องกับหลักการจัดการเรียนรู้ที่มีกระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องได้มีโอกาสลงมือกระทำมากกว่าการฟังเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ยังเป็นการจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนเรียนรู้โดยการอ่าน การเขียน การโต้ตอบ การวิเคราะห์ปัญหา

และการใช้กระบวนการคิดขั้นสูง ได้แก่ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การสร้างสรรค์งานใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการเรียนรู้แบบ Active Learning กล่าวคือเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำและได้ใช้กระบวนการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่เขาได้กระทำลงไป [10] โดยผู้เรียนจะถูกเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับความรู้ไปสู่การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ [11] ทำให้ผู้เรียนไม่เบื่อหน่ายต่อการเข้ารับการอบรม ทำให้มีเจตคติที่ดีต่อการอบรมและเกิดความคงทนในการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ในการสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ควรได้มีการส่งเสริมด้านความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของครู ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ หากครูสอนภาษาอังกฤษได้ใช้ภาษาอังกฤษในการสอน จะส่งผลถึงความสำเร็จในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ เนื่องจากผู้เรียนได้มีโอกาสรับรู้ภาษาโดยตรง ดังนั้นถ้าครูได้รับการฝึกอบรมและส่งเสริมให้ใช้ภาษาอังกฤษในชั้นเรียนจะทำให้ครูมีความสามารถและมีความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น

1.2. การนำแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL) มาใช้ใน การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ควรพิจารณาเรื่องทางเลือกเนื้อหาในการเรียนการสอน ควรได้มีการพิจารณาอรรถลักษณะของเนื้อหาที่นำมาสอนควรเป็นเนื้อความที่บูรณาการไปสู่วิชาอื่นๆ จะทำให้เกิดการขยายโอกาสในการเรียนรู้มากขึ้น การได้เรียนรู้เนื้อความที่หลากหลายจะทำให้ผู้เรียนได้เพิ่มพูนคำศัพท์ และเรื่องราวที่เป็นประโยชน์ซึ่งจะนำไปใช้ในการสืบค้นหาข้อมูล และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้เรียนซึ่งจะทำให้ผู้เรียนรู้ถึงคุณค่าของการเรียนรู้ภาษา

1.3. ครูผู้สอนภาษาอังกฤษควรได้รับการส่งเสริมให้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL) ซึ่งเป็นแนวคิดที่ส่งเสริมการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อใน

การเรียนการสอน ซึ่งแนวคิดนี้ไม่เพียงแต่จะส่งเสริมด้านการสื่อสารในชั้นเรียน แต่ยังส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ภาษาผ่านเนื้อหาซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีความรู้รอบตัวในขณะเดียวกันก็เรียนรู้ภาษาไปในขณะเดียวกัน

2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานวิจัย

2.1. การศึกษาวิจัยถึงผลของการสอนด้วยแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL) ในด้านความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเป็นรายทักษะ เช่นความสามารถทางการอ่าน – การเขียน ภาษาอังกฤษและการคิดเชิงวิเคราะห์ของผู้เรียน

2.2. การวิจัยเปรียบเทียบผลของการสอนด้วยแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL) กับวิธีการสอนภาษาอื่นๆ เพื่อศึกษาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของผู้เรียน

2.3. การศึกษาวิจัยและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษโดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้ภาษาในรูปแบบอื่นๆ

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้ได้รับการสนับสนุนเงินทุนจากเงินรายได้คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เอกสารอ้างอิง

- [1] กระทรวงศึกษาธิการ. รายงานผลการสำรวจเรื่องความต้องการพัฒนาการเรียนการสอนของ ครูผู้สอน ภาษาอังกฤษ. กรุงเทพฯ: กองวิจัยทางการศึกษากรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ; 2540
- [2] Connelly, Michael F, Clandinin Jean D.; Teacher as Curriculum Planners: Narratives of Experience. New York : Teacher College Press. Teacher College, Columbia University; 1984
- [3] Dale, L.; & Tanner, R. ; CLIL Activities: A resource for subject and language teachers. Cambridge: Cambridge University Press; 2012
- [4] Coyle, D.; "Content and Language Integrated Learning: Towards a connected research base", International Journal of Bilingual Education and Bilingualism, 10 (5): 543-62; 2007
- [5] Coyle, D., Hood, P and Marsh, D. 2010. CLIL. Cambridge: Cambridge University Press; 2010
- [6] _____. 2011. CLIL : Content and Language Integrated Learning. Cambridge: Cambridge University Press; 2011
- [7] Mehisto, P., Marsh, D., and Frigols, M. J.; Uncovering CLIL: Content and Language Integrated Learning in Bilingual and Multilingual Education. Oxford: Macmillan Education 2008
- [8] Ornstein AC, and Hunkins FP. Curriculum Foundations, Principles and Issues. 2nd ed. Boston : Allyn and Bacon; 1993.
- [9] ดวงพร หนูพงษ์. ปัญหาการสอนภาษาอังกฤษ และความต้องการพัฒนาวิชาชีพของครูภาษาอังกฤษระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษานักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 25 มกราคม 2555; [ม.ป.ป.] จาก http://www.culi.chula.ac.th/e-Journal/research_05.htm
- [10] Bonwell. Active Learning: Creating Excitement in the Classroom. Clearinghouse on Higher Education, George Washington University, Washington DC; 1991
- [11] Felder, R. and Brent, R. Navigating the Bumpy Road to Student-Centered Instruction. Journal of College Teaching, 44(2): 43-47; 1996